

- N.B. : (1) All questions are compulsory.
 (2) figures to the right indicate marks assigned.
 (3) Give case-law wherever possible.

1. Answer the following in 2 sentences each. 20
  - (1) Explain the concept of 'Immovable Property' as per the General Clauses Act, 1879.
  - (2) What do you mean by rule of 'Strict construction'?
  - (3) What is meant by the term 'Sententia legis'?
  - (4) What is meant by 'ejusdem generis'?
  - (5) What is the importance of 'Legislative debates' in interpretation of a statute ?
  - (6) Explain an 'enabling statute.'
  - (7) Give any 2 internal aids to interpretation.
  - (8) What is the meaning of a 'Mischief Rule'?
  - (9) Explain the term 'Vessel' under the General Clauses Act, 1879.
  - (10) What is the meaning of a 'Short title' to the Act?

2. Write short notes on any 4 of the following :- 20
  - (1) Doctrine of colourable legislation.
  - (2) Commencement and termination of time.
  - (3) Restrictive and Extensive.
  - (4) Coming into operation of an Enactment.
  - (5) Cassus Omisus.
  - (6) Headings.

3. Attempt any 2 of the following problems. 12
  - 1 - Section 11 of the Family Courts Act, 1984 read as under :-
 "In every suit or proceeding to which this act applies, the proceedings may be held in camera, if the family court so desires and shall be so if either party so desires."
    - (a) State and explain when in-camera proceedings could be directory?
    - (b) State and explain when in-camera proceedings would be mandatory?

  - 2 - In the case of I.C. Golaknath v/s state of punjab, the supreme court of India held that the amendment to the constitution is 'Law' under Article 13 of the constitution, but the decision would apply for the future.
    - (a) State the famous principle of constitutional Interpretation laid down in the above case?
    - (b) Explain in detail the said theory / principle.

- 3 - A Central Act stated that a document is required to be served by post.
 (a) When will the service be deemed to have been effected?
 (b) Explain the expression 'Service by Post'.
4. Answer in full any 4 of the following :- 48
- (1) Fully explain the maxim and its underlying principle - "Delegates non - potest Delegare"
  - (2) Analyze in full the tests of Implied Repeal of a statute.
  - (3) Discuss the presumption as to jurisdiction of a statute. Can the jurisdiction of the supreme court of India or of a High court be affected by a statute?
  - (4) Give the significance of the internal and external aids of interpretation of statutes.
  - (5) Discuss in detail section 6 of the General Clauses Act, 1879.
  - (6) Explain the role of 'Legislative intention' in interpretation of a statute. How can such intention be gathered or found out?

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवा
 (२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
 (३) आवश्यक तेथे केस - लॉ नमूद करा.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे दोन वाक्यांत द्या.

२०

- (१) सर्वसाधारण परिभाषा अधिनियम, १८७९ अन्वये "स्थावर मालमत्ता" ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- (२) "काटेकोर रचनेचे तत्व" म्हणजे काय?
- (३) "सेंटेन्शीया लेगीस" म्हणजे काय?
- (४) 'एज्युसडेम जनरीस' म्हणजे काय?
- (५) कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये विधीमंडळांमधील / संसदेतील चर्चा कशा महत्त्वाच्या ठरतात.
- (६) "इनेबर्लींग स्टॅट्यूट" कशास म्हणतात?
- (७) अर्थबोधनासाठी उपयुक्त कोणतेही २ अंतर्गत सहाय्यक सांगा.
- (८) 'मिस्वीफ रूल' म्हणजे काय?
- (९) सर्वसाधारण परिभाषा अधिनियम, १८७९ अन्वये 'व्हेसल' (जहाज) कशास म्हणतात?
- (१०) कायद्याचे 'लघु शिर्षक' कशास म्हणतात?

TURN OVER

२. कोणत्याही ४ टिपा लिहा : -

२०

- (१) कलरेबल लेजीस्लेशनचे तत्व.
- (२) वेळेची (कालाची) सुरुवात व अंत.
- (३) रेस्ट्रीक्टीव्ह व एक्स्टेंन्सीव्ह
- (४) एखादा कायदा अंमलात येणे.
- (५) कॅसस - ओमिसस
- (६) शिर्षक - मथळा (हेडींग्ज)

३. कोणतेही २ वस्तुस्थितीवर आधारीत प्रश्न सोडवा.

१२

१. कौटुंबिक न्यायालये कायदा, १९८४ मधील कलम ११ पुढीलप्रमाणे आहे -

“हा कायदा लागू असणाऱ्या प्रत्येक दाव्यामध्ये किंवा प्रकरणामध्ये, कामकाज कौटुंबिक न्यायालयास वाटल्यास ‘इन-कॅमेरा’ चालविले जाईल आणि उभयपैकी कोणाही पक्षकारास तशी इच्छा असल्यास ‘इन-कॅमेराच’ चालविले जाईल.

- (अ) ‘इन कॅमेरा’ कामकाज चालविणे केव्हा निर्देशात्मक राहील? स्पष्ट करा.
- (ब) ‘इन कॅमेरा’ कामकाज चालविणे केव्हा बंधनकारक (सक्तीचे) राहील? स्पष्ट करा.

२. आय.सी. गोलकनाथ वि. पंजाब सरकार या खटल्यामध्ये भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने असे मानले की भारतीय राज्यघटनेमध्ये केलेली दुरुस्ती ही घटनेच्या कलम १३ अन्वये ‘कायदा’ आहे, मात्र सदर निकाल भविष्यात लागू राहील असे न्यायालयाने सूचित केले.

- (अ) वरील खटल्यामध्ये घालून दिलेले राज्यघटनेच्या अर्थबोधनाचे विख्यात तत्व कोणते?
- (ब) सदर तत्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

३. एका केंद्रीय कायद्यामध्ये अशी तरतूद आहे की एक दस्तऐवज पोस्टशने बजावणे गरजेचे आहे.

- (अ) बजावणी झाली आहे, असे केव्हा मानले जाईल?
- (ब) “पोस्टाने बजावणी” म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणतेही ४ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा :-

४८

- (१) “डेलीगेटस् नॉन पोटेस्ट डेलिगॅरे” या लॅटीन न्यायतत्वाची माहिती देऊन त्यातील अधोरेखित तत्व स्पष्ट करा.
- (२) कायद्याची ‘इम्प्लाय्ड रिपील’ (गृहीत रद्दबातलता) ओळखण्याच्या चाचण्या सविस्तरपणे नमूद करून संपूर्णपणे स्पष्ट करा.

TURN OVER

- (३) कायद्याची न्यायकक्षेबद्दलची गृहितिके सांगा. भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे किंवा उच्च न्यायालयाचे न्यायाधिकार एखाद्या कायद्याने बाधीत होऊ शकतात काय?
  - (४) कायद्याच्या अर्थबोधनामधील अंतर्गत व बाह्य सहाय्यकांचे महत्त्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
  - (५) सर्वसाधारण परिभाषा अधिनियम, १८७९ चे कलम ६ चा सविस्तर उहापोह करून माहिती द्या.
  - (६) कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये कायदेमंडळाचा हेतू (लेजीस्लेटीव्ह इंटेंट) कशी भूमिका बजावतो ते स्पष्ट करा. असा हेतू कशा प्रकारे समजून घेता येतो?
-

munotes.in